

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 1476./888.

Tuturoru p. t. inspectori scolari.

Inaltulu Ministeriu reg. de culte si de instructiune publica, sub 20 a lunei trecute Nr. 2922 cu provocare la legea 28 din 1876 opresce, intrebuintiarea in scóle a urmatóreloru opuri :

1. Cart'a geografica: „Wandkarte von Europa, entworfen und gezeichnet von B. Kozenn. (Wien und Olmütz, Verlag von Eduard Hölzel).“

2. „Elemente de geografie comparativa pentru clasele inferióre si mijlocie de gimnasii, scóle reale si alte scóle coordinate, de Samuil V. Isopescul.“ (Cernantiu 1882.)

3. „Cursu elementaru de istori'a universala pentru clas'a I. (II, III.) a scóleloru secundare de Ioan Marescu. (Bucuresci).“

Citat'a lege dice la §. 7 punctu 5 cà: „intrebuintiarea unei carti scolare oprite de guvernul este crima, si se pedepsece cu multa pana la 300 fl., séu inchisóre pana la 3 luni, respective invetiatoriulu perde oficiulu.“

P. DT'a esti poftitu a circulá acést'a invetiatoriloru din inspectoratul scolariu incredintiatu conducerii P. DTale spre scire si acomodare.

Arad, 6. Aprile 1888.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopulu Aradului.

In Duminec'a Florieloru.

„Osan'a“ si „sè se restignéscá!“

Acestea sunt cuvintele, prin cari evangeli'a Domnului caracteriséza pentru eternitate dilele mari, in cari am intratu astadi.

Poporulu cunósce pre Imperatulul seu, i-se pléca, si i-se inchina strigandu-i „osan'a,“ — ér dupa câte v'a óre tot acelu poporu cu furia de fiéra selbatica i striga: „se-se restignéscá.“

Si Celu ce au datu lumina orbiloru, Celu ce au inviatiu mortii, Celu ce tiene in manile sale tóte, pri-

mesce triumfulu, pre care i-lu pregatesce poporulu; dar si-continua in acelasi timpu oper'a, pentru carea a venitu pre pamentu; si se supune crucii si mortii.

Trebniau sè se plinéscá scripturile!

Fiiulu omenescu trebuiá sè se dea pre sene patimiloru si mortii, pentru cá a trei'a di se invieze!

Trebuiá in acelasi timpu, cá pilda vecinica se stabiléscá pre pamentu Imperatulul Ceriuriloru despre nestatornici'a lumii acesti'a.

Stepania si domnia luméscá ascépta omulu dela Messi'a celu fagaduitu. In acésta asteptare omulu striga „osan'a“ Celui ce vine intru numele Domnului; dar candu Domnulu i-spune: „imperati'a mea nu este din lumea acést'a:“ atunci omulu, acésta fientia ne-multiemitória striga Imperatulul Ceriuriloru „sè se restignéscá.“

Èta aci natur'a omului infacisiata de evangelia in adevarat'a ei stare!

Vointia pré inalta si taina ascunsa si nepatruncha este venirea Mantuitoriului pre pamentu.

In planulu divinulu nimicu nu se schimba.

Mai nainte de veci hotaríte erau tóte cele ce aveau sè se intemple.

S'au hotarítu, si s'au intemplatu tóte, pentru cá cuventulu trupu sè se faca. Trebuiá, cá Celu ce au disu ómeniloru: „invetiati dela mine, ca blandu sum si smeritu cu inim'a,“ sè se faca pre sene pilda vecinica de statornicia si abnegatiune facia de unde si valorile manate de venturi, in form'a caror'a ne presentéza evangeli'a si esperienti'a gandurite si parerile ómeniloru.

„Blandetia si smerenia“ ne-a invetiatu Domnulu cu cuventulu, blandetia si smerenia ne-aretatu cu fapt'a, cannd i-strigá poporulu „osan'a,“ blandetia si smerenia abnegatiune si iertare ne-a invetiatu Domnulu pre cruce, dicendu celoru ce-lu batjocureau si chinuiatu „Dómne iérta-le, ca nu sciu ce facu.“

Dar intunereculu fuge de lumina!

Si a remané in intunerecu mare condémna pre omu patimile si slabitiunile naturei sale.

Nu este omulu nici „blandu“, nici „smeritu.“ Sierpele i-dice, cá si odinióra Evei, sè se inaltie, si sè se sumetiésca.

Si in intunereculu, in care se gesasce, omulu se lasa sedusu de acestu glasu de sirena; si ingamfatu si arogantu se presentéza semeniloru sei, — fara se véda, ca si celu mai micu ventu lu-póte dobori si aruncá la pamentu din acésta positiune nenaturala.

Nu este nici „blandu“, nici „smeritu“; ci arogantu si sumetiu, omulu, carui'a semenii lui i-striga „osan'a.“ Dar ómenii se schimba, triumfulu trece iute; si cand cei ce ieri i-strigau „osana,“ mane lu-condamnăza, omulu arogantu si sumetiu de ieri nu mai afla nicairi in inim'a lui puterea de a „abnegá si a ierta.“ Nu mai affi acum in acestu omu puterea, carea au datu viétia si taria odinióra lui Iov, cá in faci'a nenorocirei se strige: „Domnulu a datu. Domnulu a luat, fia numele Domnului binecuventatu de acum si pana in veacu.“

* * *

Unu misteriu este viéti'a. Si nu o întielegemu, pentruca nu voimu, se-o întielegemu.

Suntem fiii Unui'a si Aceluiasi Parinte, si in urmare frati între noi; dar nu este raru, se vedi in acésta lume pre fratele fisicu dusimanindu-se si certandu-se cu fratele seu; ér frati'a si fratiitatea provenita din esistenti'a unui Parinte comunu, asia se vede, va remané inca multa vreme unu idealu, la carele omului nu-i place a-se încercá, se-se inaltie.

Si este multa lume pre acestu pamentu. Si de multu se prasnuescu dilele mari, in cari ne invétia Domnulu Ceriuriloru adeveratulu modu de viéti'a. Este mare pamentulu; dar noi, se pare, ca nu voimu a incapé unulu de altulu, pentru ca suntem pré mici in sufletele nóstre. Este bogatu pamentulu si plinu de bogatia; dar acésta bogatia a pamentului streina ni-se aréta noue, pentru ca suntem pré multu seraci cu duchulu.

Dar prin „osan'a“ si „se-se restignésca“ caracteriséza evangeli'a dilele mari, in cari intrámu astadi.

Unulu si acelasi este subiectulu, carele le pronuncia; si Domnulu este Celu carui'a i-se adreséza.

Domnulu le asculta pre amendoue, si-si continua oper'a, pentru carea a venitu pre pamentu.

Crestini suntem si noi, si crestini ne numimu.

Este celu mai frumosu nume, ce se póte dá unui omu, deórece ne investesce cu dreptulu celu mai mare, cu dreptulu de a fi fiii lui Dumnedieu si cetatieni ai imperatiei lui celei vecinice, unde încéta durerea si suspinulu, si unde mani'a si pism'a, intrig'a si mintiun'a nu mai au cuventu si putere.

Cá cetatieni ai acestei imperatii nu ne este deci permis a-ne bucurá, cand ni se striga „osana,“ si

nu ne este iertatu a-ne intristá, cand audimu dicendu-ni-se cuvintele „se-se restignésca.“

Alt'a ne este chiamarea nóstra in acésta lume. Pentru a trai cá crescini aici, si a luá dincolo de mormentu „cunun'a vecinicie“ ne-am nascutu prin bai'a nascerii de a dou'a.

ÉR in acestu modu de traiu ni-se deslóga enigm'a vietii; si ochiulu inpaingenitu sub presiunea gandiriloru si patimiloru omenesci, — inarmatu cu cugetulu la Ddiu si la chiamarea nóstra se lumínéza, si vede tóte in deplin'a loru lumina, vede si întielege tóte, vede, ca bunnu este Domnulu.

* * *

Biserica a lui Christos si poporu alu Domnului este biseric'a si poporul nostru. Gonita a fost acésta biseric'a, si sclavu a fost acéstu poporu in trecutul de trista aducere aminte; ér góu'a si sclavi'a ne-au imprimatu rane multe si mari. Luptámu astadi se-ne tamaduiu de aceste rane, seau celu putien se-le fa-cemu, cá se aline din dureri; dar ranele vechi fiend, sangeréza usioru, si operatiunea pentru delaturarea totala ni-se pare pré durerósa, pré anevoiósá.

Bolnavulu greu se multiemesce de regula de o cam data si cu o alinare, in speranti'a, ca dupa alinare va urmá si vindecarea, — ceea ce inse nu totdeun'a se întempla.

Starea bolnavului greu din nefericire se potri-vesce cu starea de astadi a credintiosiloru si poporului nostru. De aci vine ca acestu poporu se multiemesce cu putien, si celu ce i-ar aliná cât de putien din multele lui dureri póte se fia bine vedintu si bine primitu; si tot de aci vine, ca ómeni chiamati si nechiamati umbra, si se inbuldiescu in cas'a lui dupa acésta védiá si buna primire, — si impedece adesea mersulu regulatu si conscientiosu alu unei operatiuni, carea ne conduce la sanatate statornica.

Avemu trebuintia de a curá tóte ranele poporului nostru radicalu. Si cine voiesce sè se puna in servitiulu acestei grele operatiuni, nu póte acceptá alt'a decât rezultatulu cá atare.

Si rezultatulu acest'a lu-vomu ajunge neaperatu, daca operatiunea o vomu face lucrandu si traindu cu principiile evangheliei si luandu pilda de viéti'a pre Dumnedieu-omulu, pre carele biseric'a ni-lu infacisiéza imbracatu in hain'a blandetiei, si a smereniei, precum si in a abnegatiunei si a iertării.

Se ne ferimu de cei ce voiescu a-ne seduce strigandu-ne „osan'a,“ — si se iertámu celoru ce ne striga „se-se restignésca.“

Se ne urmámu calea vietii cá crestini, si cá ómeni, cari avemu a plini o chiamare prin acésta viéti'a!

In afacerea infintiării fondului

pentru ajutorarea veduvelor si a orfanilor de preoti si a preotilor neputintiosi din dieces'a Caransebesului.

Sub titlulu acest'a au publicatu confratii nostri dela „Fóí'a diecesana“ din Caransebesiu unu interesantu articlu, subscrisu de dlu asesoru referinte *Traianu Barzu*, — din carele reproducemu urmatórele :

„In dieces'a nostra de multu se simte trebuin-ti'a unui fondu pentru ajutorarea veduvelor, a orfanilor de preoti si a preotilor deveniti neapti de servitiu.

Este o stare intr'adeveru deplorabila pentru cleru si diecesa, cá murinda preotulu, soci'a si copii lui in cele mai multe casuri trebue se iee lumea in capu si se plece din usia in usia cersindu mila, cá se-si póta tanguí viéti'a de astadi pemane.

Uniculu mijlocu de scapare pentru astfelu de familii de preoti nefericite au fost si este sentiulu celu umanu alu poporului nostru si ingrijirea parintésca a Archiereului, cari ingrijau si ingrijescu, dupa putintia cá in loculu preotului reposatu se asieze in parochia cá urmatoriu pe unu fiu sau pe unu ginere de alu reposatului, cari apoi iau asupra-le sarcin'a ingrijirei de famili'a antecesurului lor.

Dar ce se va intamplá cu preotesele veduve, care nu-se potu rediemá nici pe fiu, nici pe ginere? Lacrimile si tanguirile lor vor fi misicatu multe inimi induratóre, si mare va fi numerulu acelor'a, care se vor fi ganditu, cá trebue sè se faca ceva pentru de a preveni astfelu de nenorociri.

Venerabilulu nostru Consistoriu inca la anulu 1869 s'au ocupat cu cestiunea infintiării fondului preotiescu, cu acésta ocaziune Consistoriulu au provocatu preotimea din diecesa, cá se-se intrunésca in conferintie preotiesci si sè-se declare : 1) cá afla de necesara infintiarea fondului preotiescu pentru ajutorarea veduvelor si orfanilor de preoti, precum si a preotilor deveniti neapti de servitiu? 2) cá din ce mijlóce sè-se infintieze acestu fondu? si sunt preotii aplecati de a contribui cu taxe anuale la acestu fondu si in ce mesura?

In urm'a acestei provocári intrég'a preotime din diecesa au respunsu, cá doresce infintiarea fondului preotiescu, si voesce a contribui cu taxe anuale in favórea lui, inse cu privire la loculu de infintiare si administrare a fondului preotiescu parerile s'au impartitu, cáci preotimea din tractulu protopresviteralu alu Lugosiului si alu Versietiuului s'au declarat pentru infintiarea si administrarea lui in centrulu protopresviteratelor.

Vediend Consistoriulu cá parerile preotimei sunt împartite, a aflatu de bine a lasá afacerea infintiării fondului preotiescu in suspenso, cá sè se mai cóca idei'a.

Intr'acéstea au intratu in viétia statutulu organicu. Miculu personalu ce erá pe atunci la diecesa au fost supusu la o activitate fórté incordata, insusi

Archiereulu trebaiá se lucre nopti intregi, cá se puna la cale aparatulu organismului bisericescu proviedutu in statutulu organicu. Organizarea Consistoriului, desfiintarea granitiei militare si luptele necurmate pentru recastigarea scóleloru din fost'a granitia pretinse de comunale si a sesiuniloru parochiale, carele guvernulu tierii de atunci voiá se-le ocupe; apoi despartirile hierarhice de catra serbi; crescerea personalului didacticu pentru institutul teologicu; infintiarea institului pedagogicu si crescerea personalului didacticu necesaru; partidele si luptele inversiunate prin Sinódele eparchiale, mai ales din incidentulu impartirei fonduriloru comune, au fost tot atâtea cauze, pentru care infintiarea fondului preotiescu a trebuitu se suferé amanare.

Sunt acum doi ani, de când preotimea din cerculu Bozoviculu prin o rugare adresata Ven. Sinodu eparchialulu éراسi a pusu pe tapetu cestiunea infintiării fondului preotiescu.

Sinodulu eperchialu a insarcinatu pe Consistoriu cu compunerea proiectului de statute, ér' Consistoriulu éراسi a provocatu preotimea din diecesa cá, se propuna mijlócele, din care sè se infintieze desnumitul fondu.

Declaratiunile preotimei sunt deja sosite la Consistoriu si acum proiectulu de statute pe bas'a materialului adunatu se va putea elaborá.

Dupa ce am premisu istoriculu fondului preotiescu, inainte de a trece la meritulu infintiării lui, fie-mi permisu de a face unele observári.

Nu arareori avem fericirea noi, cei dela Consistoriu, cá venind in contactu cu unii din clerulu nostru se audimu imputari, cá vin'a pentru traganarea cu infintiarea fondului preotiescu si a altoru institutiuni trebuincióse ar purtá-o bunulu nostru Archiereu, dar mai alesu consilierii sei, care n'au sufletu si inima pentru de a cuprinde durerea, ce ar trebui se-o provóce vaetele si lacrimile veduvelor si orfanilor de preoti.

Si acéste imputari le facu ómeni de acei'a, care sciu greutátile si neajunsele cele mari, cu care au avutu sè se lupte Archiereulu pana ce au adusu dieces'a la starea ei de astadi; ei, care sciu, cá Archiereul lor au petrecut viéti'a s'a seversind fapte, de care putieni muritori vor fi seversindu.

Ei bine se vedem cá in ce chipu si-au implinitu datorinti'a insusi preotii catra sine si catra familiile lor, cáci de siguru ca despre sine nu va puté niminea dice, cá n'are inima pentru binele propriu. Éta cum: Consistoriulu la anulu 1869, dupa cum am aretatu au datu preotimei impulsulu si idei'a infintiării fondului preotiescu, ér' personalulu Consistoriului fiind mai tardiu ocupatu cu alte cestiuni ardiétóre, preotimea cá cea mai de aprópe interesata au lasatu cá idei'a salutara se adórma. La anulu 1886 la staruinti'a preotimei din cerculu Bozoviculu punendu-se din nou pe tapetu cestiunea infintiării

fondului preotiescu, preotimea de atunci pana astadi s'a intrunitu in mai multe sínóde si comitete protopresviterale la alegeri de deputati pentru sinodulu eparchialu si congresu, tot atâtea privilegii bune pentru de a-si impartasi preotii unulu cu altulu vederile asupra mijlóceloru de venite, din care s'ar puté intemeia fondulu preotiescu. N'am cetit inca nici intr'unu diariu, afara de o corespondintia scurta, cá preotimea in convenirile ei s'ar ocupá de ideia acést'a taietóre in viéti'a nóstra bisericésca, dela care depinde atat de multu viitoriulu a insusi famililoru loru. Si ce mare servitiu se vrea face causei prin publicarea rezultateloru desbateriloru acelor mai competenti si interesati in cauza! Consistoriulu insarcinatu cu proiectarea statuteloru fondului preotiescu si Sinodulu eparchialu chematu a votá statutele aveau inaintea loru mai multe pareri, care puteau fi folosite de materialu la compunerea statuteloru.

Au inse si preotii nostri unu pecatu si acést'a e, cá avendu in vedere cuvintele: „..... tot darulu deseversitu de sus este....“ Ar trebui cá pe langa acést'a se-si mai aduca aminte si de cuvintele: „Bate si Ti-se va deschide“; „Ajuta-ti Tu si Ddeu inca-ti va ajutá.“

* * *

Imbunatatirea stării materiale a preotimei a devenitu o cestiune de urgentia pentru biseric'a roman'a; ér acésta imbunatatire se va face numai daca vomu creá fonduri preotiesci diecesane, si fonduri in comune cu mentiuinea de a veni in ajutoriu la imbunatatirea dotatiunei preotiesci.

De aceea felicitámu cu bucurie pre confratii nostri din dieces'a sora a Caransebesinului, pentru ideia infientiarii unui fondu preotiescu diecesanu. Si dorimu, cá Ddieu se-le ajute, cá cuventulu „trupu sè se faca,“ si venerabilulu parinte Archipastoriu Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioanu Popasu se póta spori si prin infientiarea acestui fondu numerulu faptelor frumóse cu cari a inzestratu biseric'a pastorita de Inaltu Pré Santi'a S'a.

„Dreptulu disciplinariu alu invetiatoriu-riului.“

Sub titlulu acést'a cetimu in „Gazet'a poporului“ din Temisiór'a o notitia, in carea unu dnu invetiatoriu istorisese urmatoriulu faptu, si anume: cá invetiatoriu dela scól'a confessionalu din Éder „la pedepsirea unui scolariu reu, neascultatoriu, s'a folositu de vérga.“ Baiatulu astfelu pedepsitu a alergatu acasa plangendu-se parintiloru. Tatalu scolariu a mersu la invetiatoriu, si l'a injuratu cât se póte de uritu in presentia scolariloru; ér invetiatoriu a facutu aretare la judetiu, carele pre bas'a §-lui 262 alu legii penale l'a pedepsitu cu o amenda in suma de 120 fl. ér sententi'a acést'a a fost aprobata de tóte forurile.“

Totu in acésta notitia publicata in Gazet'a poporului se mai adaoga langa acestu casu, ca: „curi'a supremulu for judecatorescu a mai dechiaratu, ca comitetulu scolariu confessionalu este inzestratu cu aceeaasi sfera de dreptu cá si comisiunile scóloru comunale, la cari apartienu si invetiatorii.“

Dupa acestea Dlu invetiatoriu care scrie acésta notitia face urmatori'a conclusiune:

„Grigiti dara colegiloru, si nu crutiati pre nime, care ar cutezá in órele de functiune se-ve atace si injure cum e cam datina si pre la noi, mai cu seama unde intre invetiatori si preoti domnesce discordia. Dreptulu vostru apoi de membri naturali in comitetulu scolariu inca nu vi-lu mai póte disputá nime. „Folositi-ve de elu!“

Am reproducu aici cuprinsulu acestei notitie publicate de unu dnu invetiatoriu in „Gazet'a poporului,“ — si cá fói'a in servitiulu scólei si alu poporului avemu detorintia a-ne face unele observári asupra cuprinsului acestei notitie si mai cu seama asupra conclusiuniloru ei.

Permitemu si noi, ca potu sè se intemple casuri, in cari invetiatori de ai nostri se fia atacati de unii din poporu; dar atacului nu este nici crestinescu, nici didacticu lucru a-i-se raspunde cu atacu, seau chiar cu sententia adusa de judetiu. Invetiatoriu confessionalu este unu functionariu instituitu de bisericu si intretienutu de poporu, cá se instrueze, si se crésca, si in acelasi timpu la noi cu deosebire mai are o detorintia fórtá insemnata: de a organizá scól'a, a-i ridica prestiginlu si a-o face placuta poporului, carele o sustiene cu mari greutáti.

Scopulu acést'a mare si carele in prim'a linia apésa asupra umeriloru invetiatoriu, nu-lu vomu poté ajunge nici decát, daca invetiatoriu va veni in conflictu cu parintii scolariloru, seau chiar va portá procese cu densii.

Invetiatoriu este unu omu cultu, si meritua respandí cultur'a intre poporu prin educatiunea si instructiunea tenerimei. Se potrivese óre cu acestu omu chiamatu a respandi lumina si moralitate in poporu a-lu vedé, ca traiesce in conflictu cu parintii scolariloru, si improcesandu-se cu densii pre la judetiu?

Noi credemu, ca nu. Si totu astfelu ne raspunde si pedagogi'a moderna, si suntem siguri, ca vomu intempiná in punctulu acést'a aprobarea si a dloru invetiatori.

Si in casulu descrisu de „Gazet'a poporului“ n'avem nici cea mai mica indoiéla, adevéru este, ca curi'a regia va fi pedepsitu pre parintele, care a vátamatu pre invetiatoriu in functiune. Dar din punctulu de vedere alu intereselor scólei si alu intereselor bine pricepute ale invetiatoriu, — óre bine este, ca astfelu s'a intemplat?

Noi credemu, ca nu, si credemu mai multu, credemu ca chiar invetiatoriu satisfacutu dóra astadi prin pedéps'a dictata de judetiu parintelui unui

elevu alu seu, se va convinge póteca mane despre acést'a.

Romanulu dice, „se nu musci manile celui ce-i mananci panile.“ Si în casulu descriu mai sus noue asia ni-se pare, ca s'a intemplat. Apoi la noi, la romani sunt si altecum destule conflicte, bine va fi óre se mai provocãmu noi, invetiatorii poporului, noue conflicte.

Noi credemu, ca nu, si sperãmu, ca daca dlu invetiatoriu A va eugetã cu pedagogi'a in mana si in inima asupra consecintieloru, ce potu se urmeze din astfeliu de conflicte între invetiatori si parinti, va fi intru tóte de acordu cu noi.

Daca procedea invetiatoriulu din Éder dupa regulile de disciplina prescrise de pedagogi'a moderna, si pedepsea parintiesce pre acelu prunca, suntem siguri, ca lucrulu nu ar fi potutu ajunge, unde a ajunsu. Si din ceea ce reu s'a intemplat la altii, nu credemu, ca este consultu, se invetiãmu si noi.

Dã, dicemu si noi, scól'a este sfanta, si invetiatoriulu trebuie se fia unu omu crutiatu, unu omu cu védia si autoritate ; dar autoritatea nu se casciga prin provocare de conflicte între invetiatori si între parinti eleviloru. Si procedendu pedagogice astfeliu de conflicte se potu totdeun'a evitã.

In ceea ce privesce imprejunare ca : „curi'a a dechiaratu, ca comitetelu scolariu confessionalu este inzestratu cu aceeași sfera de dreptu, cá si comisiunile scóloru cõmunale“ — acésta imprejurare nu sta in nici o legatura cu afacerile scóloru si invetiatoriloru nostri.

La noi afacerile avisate de legea regnicolare la competenti'a comisiunei scolarie le indeplinesce comisiunei scolarie le indeplinesce comitetulu parochialu : ér comitetulu parochialu se instituie conform prescrizeloru statutulu organicu prin alegere. Si avem mare multiemire, ca invetiatorii nostri sunt mai in totu loculu alesi de membri ai comitetulu parochialu si cá atari facu, si potu face scólei cele mai bune servitie.

Statutulu nostru organicu este o lege, pre carea o-am cascigatu cu unu pretiu fõrte scumpu. De aceea cand vorbimu de corporatiuni instituite de statulu organicu, se cere dela noi, se fimu cu multa precautiune, cá nu cumv'a noi insine se-ne taiãmu ramur'a de sub picioru, — interpretandu reu, seau chiar portandu-ne ostilu facia de vre un'a din dispu-sitiunile legii nóstre fundamentale.

In interesulu scólei rogãmu pre dnii dela „Gazet'a poporului“ se iea notitia despre aceste observãri ale nóstre.

Epistolele parochului teneru.

V.

Domnule redactoru ! Nu ti-am scrisu de multu. S'a inceputu timpulu lucrului, si acum gandurile pentru traiulu vietii me preocupa mai multu decât in alte

perióde ale anului. Cine nu seamana n'are unde se secere ; ér la noi preotii romanesci semenatulu si seceratulu sunt cestiuni de viétia.

Nu este nici pré multu, nici pré bunu pamentulu, care forméza dotatiunea nóstra principala. Dar ceea ce este putienu trebuie inmultitu, si ceea ce nu este bunu trebuie imbunatatitu. Si eu unulu me trudescu de multu, cá astfeliu se facu cu sesiunea mea ; si-mi si succede cât mi-succede, si pre de alta parte nu-mi succede.

Din esperientiele mele economice am invetiatu unu lucru, si anume : ca omulu avisatu a trai din economi'a campului, se caute, se produca tóte si se aibe de tóte, astfeliu cá atara de contributiune si de haine se nu aiba trebuintia se cumpere altcev'a pre bani, pentruca banii sunt in diu'a de astadi fõrte rari la economii de pamentu.

Pre langa sesiune mai am o gradina de legume, si un'a de pomi. Si cine se ocupa cu legumele, are totdeun'a lucru, dar pre langa lucru mai are si câte vr'o doi bani si mai si cas'a indestulata. Preotés'a mea inca este passionata gradinarésa, si acum de multu vinde cépa si salata ; si un'a este buna in acésta vendiare, ca daca nu curge, celu putien pica câte unu cruceriu.

Sciu, ca póte voru fi multi frati preoti, cari voru ride, cand voru ceti, ca preotés'a mea sapa in gradina, si plantéza legume ; si sciu si eu, ca ar fi multu mai bine, cá preotés'a mea se cetésca novele si se-se ocupe cu fortepianulu ; dar se-o faca acést'a cine póte. Mie unui'a nu-mi da man'a.

Mi-aducu aminte adese ori de cuvintele lui Franelinu, ca : „metasea si catifeau'a stinge foculu din bucataria ;“ ér in economi'a mea vedu, ca cu sistem'a inceputa am in casa lapte, am legume, am pui, am galitie si am si câte unu banu. Gradin'a mea de legume, galitiele si vacile mi-suntien si provedu cas'a cu cele trebuintiose. Si multiemescu lui Ddiu ca aceste isvóre de venitu nu sunt computeate in venitul parochiei si in dotatiunea mea. Mi-pare bine de acést'a, pentru ca altecum póte ca asi avé imputãri, ca am plata pré mare si lucru pré putienu.

Dar apoi mai este cev'a ce dupa mine are locu chiar si in cumpen'a calitãtiloru pastorale.

Cand am venitu eu aici in satu, între plantele, caror'a le mergea mai bine in gradinile parochieniloru mei : era cucut'a, scirulu, lobod'a si alte buruieni. Acum s'a mai schimbatu faci'a gradiniloru, s'a imputienatu cucut'a, si a inceputu a-se inmulti legumele. Si de va merge totu asia se perde sementi'a cucutei din satu ; dar se-ne ferésca Dumnedieu de alta paguba !

Am nadejde, ca si mie mi-va ajutã Dddieu se intru in istori'a satului, daca nu cu alt'a, celu putien cu aceea, ca am scosu cucut'a si scirulu diz

gradinile parochieniloru mei, daca se va scrie si acést'a undev'a.

Apoi se vedi, dle redactoru, legumele au mare putere civilisatória si moralisatória asupra omului, carele se ocupa de ele. Ele ne dau totdeun'a câte putienu lucru si ne facu multa placere, cand vedi, cum se desvólta, mai cu seama in anii buni. Si omulu cu gradina frumósa are in gradina si societate si petrecere privindu la plante; ér plantele au acea parte buna, ca nepotendu se vorbésca, nu vorbescu de reu pre nimenea; ci totdeuna vesele, se pare ca ridu, cand ne uitàm la ele.

Cu lucrulu sesiunei parochiale inca am inveti-atu câte cev'a, bá am invetiatu multe. Am vediutu intr'unu anu, ca dupa doue jugere am capetatu tocma atât'a gríu, cât am capetatu dupa alte diece. Dt'a nu me vei crede, dar se scii, ca este asia, cum ti-spunu. Cele doue jugere au fost bine lucrate si bine gunoite, ér celelalte diece n'au fost asia. Si din acést'a am invetiatu, ca gríu si alte bucate cu paiu se nu seamann, decât in pamentu bunu; ér in pamentulu seracu se nu seamannu gráu, ci se cautu selu dregu, si se-lu imbunatatescu, cá apoi se-si faca si elu detorinti'a.

Sciu, ca daca va ceti unchiulu, parochulu betranu si parintele pop'a Michaiu acésta epistola a mea le va veni lucru curiosu, ca eu in locu se vorbescu cu densii si cu fratii mei preoti despre slujbele din sfantulu marele postu, le vorbescu de economia.

Am facutu inse observarea, ca intre postulu mare si intre timpulu semanatului este o mare legatura. Prin postu si prin marturisire si pocaintia se pregatesce omulu pentru o viétia morala mai liniscita si mai multiemitória; ér prin semenatu se pregatesce omulu pentru o stare mai buna materiala.

Acestea doue stau inse in strensa legatura un'a cu alt'a. Si daca vedemu astadi la poporulu nostru multe pacate, apoi credinti'a mea este, ca multe din aceste pecate provinu mai cu seama din lips'a de buna stare materiala. Cine vrea se indrepteze relele din poporu, trebue se incépa a lucrá ridicandu si indreptandu paralelu cu buna starea morala si intelectuala si buna starea lui materiala-

Dàrile sunt mari, si necazurile poporului sunt multe astadi; si nu este nici o mirare, daca vedi intre ómenii nostri recéla si apathia facia de multe lucruri bune. Cand ne va succede inse se desvoltamu in poporu o economia mai rationala in campu, in gradina si in casa, atunci neaperatu ne va succede se indreptàm multe si in privinti'a intelectuala si in privinti'a morala.

Cu crutiarea s'a inceputu in lume civilisatiunea; ér asupra stàrii morale a omului are o mare influentia stredani'a dupa cascigu prin lucru continuu si mai cu seama bun'a intrebuintiare a cascigului realizatu.

Eram se terminu aici, deórece sciu, ca multi dintre cetitori se voru obosi de atât'a vorba despre

gradina si legume; dar am se mai adaogu inca cev'a, cá pecatu se nu am, ca nu asi fi scrisu totu ceea ce am sciutu, si adeca:

Dupace a cetitu parintele Ilie epistol'a unchiului, cea cu batai'a dintre imperati si cu batai'a dintre noi, a venitu la mine cu „Biserica si Scol'a“, si mi-a disu: „vedi asia se-mi scii scrie nepóte, cum scrie parochulu betranu.“

S'a bucuratu parintele Ilie mai cu seama de ceea ce a scrisu unchiulu in acea epistola, ca redactorii si jurnalistii, cand este verb'a de cele ce au se urmeze, credu, ca sciu tóte; dar uita, ca in ceea ce are se-se intemple, nu lucra numai mintea omenésca; ci mai are cuventu si inca celu mai puternicu cuventu si vointi'a lui Ddieu.

Despre Romanii cei vechi, asia cetimu in istoria, ca nu se apucau de nimicu mai insemnatu, pana cand nu intrebau pre auguri; ér poporulu nostru nu trece nici odata pragulu usii, pana cand nu se insemnéza cu semnulu sfintei cruci, si pana cand nu dice „Dómne ajuta.“

De o vreme incóce se pare inse, ca ómenii mai teneri incepu a-si uitá de acésta frumósa datina remasa din betrani; ér parintele Ilie dice, ca de cand au inseputu ómenii a-se lasá de acésta datina ne mergu lucrurile asia, precum ne mergu, adeca mai multa inapoi, decât inainte.

De aceea eu unulu asia credu, si totu de acésta credintia cá si mine, este si parintele Ilie, ca a venitu timpulu se nu cugetàm totu la intieptiunea cea lumésca; ci se-ne streduimu a-ne insusi intieptiunea intieptiuniloru, intieptiunea cea de sus.

La revedere si serbatori fericite!

D i v e r s e.

* *Deputati mireni pentru sinodulu eparchialu Aradului*: Lazar J o n e s c u, profisescu comitatusu si Joan Popoviciu Deseanu, avocatulu; in cerculu Siriei Sigismund Popoviciu presiedinte la tribunalulu regescu din Solnocu si Daniil Gabor subjude regescu in Siri'a; in cerculu Radnei: Ioan Belesiu avocatulu si deputatu dietalu si Paul Milovanu notariu comunalu; in cerculu Chisineului Teodor Ceontea profesorulu la seminariulu din Arad si Michaiu Veliciu avocatulu in Chisineu; in cerculu Ienpolei Georgiu Feieru avocatulu si Ioan Cornea ingineriu; in cerculu Giulei Vasiliu Pagub'a jude regescu si David Nicóra asesoru referinte; in cerculu Halmagiului Teodor Pap avocatulu in Bai'a de Crisiu si Petru Truti'a avocatulu in Aradu; in cerculu Buteniloru Demeetriu Bonciu notariu publicu in Arad si Dr. Constantin Groza medicu cercualu; in cerculu Temisiorii: Paul Rotariu avocatulu si redactorulu si Emanoil Ungureanu avocatulu; in cerculu Lipovei Dr. Iuliu Bonciu si Georgiu Cojocariu; in cerculu Vingei: Vincentiu Babesiu membru academie de sciintie si Georgiu Ardeleanu avocatulu; in cerculu Banat-Comlosiului Ioan Suci

notariu comunala si Iulian Vui'a invetiatoriu; in cerculu Bircisului: Eugeniu de Moesonyi proprietariu in Capolnasiu si Zeno de Moesonyi proprietariu in Bulciu; in cerculu Belintului Dr. Iosif Galu proprietariu si membru casei magnatiloru si Constantin Lazaru pretoru.

* **Reuniunea generala a invetiatoriloru romani gr. or. din eparchi'a Aradului.** Vomu avé ocaziune intrunulu din numerii urmatori a face o dare de séma detaiata despre esistinti'a si activitatea reuniunii generali a invetiatoriloru romani gr. or. din eparchi'a Aradului. Pana atunci suntemu rogati din partea comitetului se aducemu si noi la cunoscenti'a celoru interesati urmatori'a epistola a comitetului, carea privese mai alesu pre dd. membri ai reuniunii, dar in unele privintie si pre alti doritori de progresu. — Éta epistola: „In numele comitetului administrativu alu reuniunii invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a Aradului, venimu si cu placere Ti-aducemu la cunoscentia cá Te-am inregistratu in list'a membriloru acestei reuniuni. Candu avemu placerea a-Ti aduce acést'a la cunoscentia, ni-tienemu de santa detorintia a-Ti notificá dintre decisiunile meritorice ale comitetului reuniunii urmatoriele puncte mai esentiali. 1. Din grati'a Venerabilei Consistoriu eparchialu, deaca se voru aflá 50 invetiatori de ai nostri, cari suntu membri ai reuniunii, se poftéca a avé la dispositiune fói'a periodica „Biserica si Scol'a," carea si asiá este fóea oficiala a reuniunii, atunci acei P. T. dni invetiatori potu procurá numit'a fóe cu abonamentu anuala numai de 3 (trei) fl. v. a. Acei P. T. dni invetiatori, dar membri ai reuniunii, spre realizarea dorintiei exprimate in susu-laudatulu decisu consistorialu, au se-si descopere dorintia la adresa suscrisului biurou alu comitetului reuniunii, dar cu posibilu urgentia. 2. De órece arangearea si conducerea corului vocalu este un'a dintre cele mai frumóse calitati ale invetiatoriloru, de aceea comitetulu reuniunii a esoperatu dela Ven. Consis. eparchialu tienerea unui cursu practicú de musica vocala si instrumentala in decursulu ferieloru anului curinte. Conditiunile, de altmintrelea fórt favorable, pentru primirea eleviloru la atare cursu practicú, se voru aduce la cunoscenti'a celoru interesati, indata la timpulu seu. Doritorii de a participá la atare cursu practicú bine-voéca a se insinuá la suscrisulu biurou alu comitetului immediatu dupa-ce voru fi primitu scire despre acést'a dispositiune salutaria. 3. Candu Ti-aducemu aceste la cunoscentia, ni-permitemu a Te rogá, cu post'a proxima se binevoesci a tramite, la adresa dlui cassariu alu reuniunii P. T. Petru Popoviciu, profesoru in Aradu, cu asemnata postala taxa anuala de membru pre anulu 1888 si a starui din respoteri ca se castigi si pre alti P. T. dni conationali de ai nostri cá membri ai junei, dar valorosei nóstre reuniuni.“

Tot odata suntemu rogati din partea acelu comitetu se publicámu in fói'a nóstra urmatori'a

Convocare.

„Adunarea generala a reuniunii invetiatoriloru romani gr. or. din dieces'a Aradului se va tiené si in acestu anu Joi in 10. Maiu st. n. in sal'a cea mare a seminarului.

Atát dd. membri, cât si toti binevoitorii acestei reuniuni sunt poftiti a-se infaciosiá la acést'a adunare generala, ce se va incepe precisu la órele 9 a. m. si va decurge dupa ordinea:

- 1) Deschiderea siedintiei,
- 2) Raportulu comitetului,

3) Disertatiuni,

4) Propuneri eventuali.“

Arad, 14/26. Aprilie 1888.

Teodoru Ceantea, m. p.

I. vice-presiedinte.

Nicolau Stefu, m. p.

I. secretariu.

Când aducemu aceste la cunoscenti'a on. publicu, ne tienemu de datorintia a atrage si din partea nóstra, mai alesu atentiunea fratiloru invetiatori din dieces'a Aradului, asupra acestei institutiuni importante si a-i rogá se participe la adunarea generala in numeru cât se póte de insemnatu, cu atát mai vertosu, cu cât cá suntemu convinsi despre rezultatele folositorie ce le-voru secerá la timpulu seu confratii nostri invetiatori. Proverbulu dice: „ajuta-te insuti, si te va ajutá si Dumnedieu.“ Basati pre vitalitatea romanului staruimu cu intétire, ca acést'a reuniune se traéscá, se créscá si se infloréscá, si acést'a dorintia a nóstra se va realizá numai prin conlucrarea comuna si bunavoitoria a tuturoru factoriloru chiamati.

* „**Romania-juna**,” societatea academica social-literaria din Viena la 1. Maiu a. c. si-va schimbá locuinti'a in IX. Pelikengasse 15.

* **Ventu mare**, cum dóra raru s'a mai vediatu in partile nóstre a fost aici in Arad, Vinerea trecuta cam dupa patru óre dupa amédi. S'au facutu daune mari rumpendu-se pomi in unele gradini, si stricandu-se coperiéle mai multoru case.

* **Convocare.** Conform §-lui 9 si 26 lit. b) din „Statutele“ reuniunii convocu prin acést'a adunarea generala a reuniunii invetiatoriloru gr. or. romani din tractulu Lipovei, la siedintia ordinaria pe Mercuri dupa sântele Pasci 27. Aprile (9. Main) a. c. in localitatea scólei gr. or. romane din opidulu Lipov'a. Obiectele pertractánde in adunarea generala sunt celea prescrite in §. 11 din „Statute“ éra ordinea pertractarei este urmátorea: 1) Dupa chiamarea duhului santu, carea se va tienea la 9 óre a. m. in biseric'a gr. or. romana din Lipov'a, la 10 óre ant. merid. va fi deschiderea siedintiei. 2) Eventualele salutatiuni. 3) Alegerea unei comisiuni pentru inscrierea de membri si incasarea tacseloru. 4) Reportulu presidiului despre celea dispuse presidialu. 5) Reportulu comitetului. 6) Reportulu casariului. 7) Reportulu bibliotecariului. 8) Alegerea unei comisiuni pentru censurarea rapórtelor. 9) Cetirea disertatiuniloru. Dupa médiadi: 10) Deschiderea siedintiei la 3 óre, cu continuarea cetirei disertatiuniloru. 11) Reportulu comisiunii esmise sub p. 3. 12) Reportulu comisiunii sub p. 8. 13) Propuneri diverse. 14) Deciderea locului si timpului tienerei adunarei generale viitóre. 15) Alegerea unei comisiuni pentru autentificarea protocolului. 16) Inchiderea siedintiei. — Disertatiunile sunt a-se insinuá presidiului nainte de deschiderea adunarei generali. Când facu acést'a convocare, rogu totodata pre toti P. T. membri ai reuniunii si pre iubitorii progresului pe terenulu instructiunei si educatiunei poporului nostru a ne onorá cu presenti'a dloru. San-Nicolau micu, in 8/20. Aprile 1888. — *Blasiu Codreanu*, m. p. I. v. presiedinte alu reuniunii.

* **Multiemita publica.** Credinciosii, dlu Dimitrie Balt'a si soti'a s'a Ann'a locutori in Halmagiu, au donat pe sém'a sft. bisericu din comun'a Banescio íocona frumósa in oleiu cu rama aurita care representata inmormantarea Mantuitorului nostru Is. Chr. Subscrisulu me siemtu obligatu in numele comunei a le exprimá pe acést'a cale multiemita publica si rogu pre Ddieu, cá se le resplátéscá cu darurile sale cele bogate jert'a adusa

pre altariulu Domnului. Baesci, in 3/15. Aprilie 1888. Maximu Popoviciu m. p., preot si presedintele com. parochialu.

* *Multiemita publica.* Membri corului de plugar din Remetea-Temisiana esprima prafund'a lor multiemita tuturor aceluor dñi cari au contribuit cu sprinulu lor la infientiarea aceluor coru, la carele au contribuit urmatorii dñi: Iosif Vill 4 fl, II. s'a dlu baronu din locu Iuliu Ambrózy 19 fl, Exelenti'a sa dl conte Ioanu Serényi din Bucovetiu 5 fl, Ilusts. domnu Iosifu Gáll membru casei magnatiloru 5 fl, II. s'a dlu Bela de Cralitz, deputatu dietalu 5 fl, Ioan Smollu, esecutoru de dare 1 fl, domnul P. Burjianu Caznari 2 fl, Stefanu Jermonati-anu economu 1 fl, parintele Dimitrie Chiriti'a din Bucovetiu 1 fl, Martin Nerodea, economu 1 fl, dlu Fischer, oficianu la calea ferata 1 fl, dlu Edlicska, arendatore de regale 2 fl, dlu Mayer, padurariu 1 fl, dlu Coszilco, oficianu de posta 1 fl, dlu Polácu, scrietori 1 fl, Veselli negutietoriu 50 cr. Pe bilete dela concerte au incursu: din Timisiora dela dlu Rotariu advocatu 1 fl, dlu Ungurianu, advocatu 1 fl, dlu dr. Ioan Sueciu, candidatu de advocatu 1 fl, dlu Giorgiu Cornia 1 fl 50 cr, dlu Barci-anu 50 cr, dlu Bonci'a, inv. in Girod'a 60 cr, dlu Emiliu Pop 50 cr. Din Muraniu dlu Nicolae Rancu 1 fl, dlu Coczea, notariu subs. 1 fl si dlu N. Panga, teolog 50 cr.

* *Biserica ort. resaritená din Ardelu înainte cu 40 de ani.* „Illustrte Zeitung“ Nr. 140 volum. 6 din a. 1846 scrie urmatórele: Pretimea románsca din Marele Principatu Transilvani'a se compune mai cá din jumetatea intregéi poporatiuni, prin urmare mai multu de unu milionu de suflete. Romanii in privinti'a religionara, se impartu in uniti si neuniti, si cei din urma singuri se urca peste 600.000 de suflete. Acésta desbinare a greco-orientaliloru, si greco-catoliciloru datéza din an. 1697 si e unu opu alu politice. Nu fara greutate in sa s'a realizat o astfelu de biserica greco-catolica in Transilvani'a. Ea a pastratu mai tóte dogmele bisericeice antice, numai cátre recunóscé pre Pap'a de capu supremu; preotii ei se potu casatori si la servitulu divinu se folosescu de limb'a lor proprie. Efectuit'a uniune avea de scopu numai stringerea mai tare a legaturiloru, ce léga poporul romanescu, sau mai bine, pre preotii lui — cari au omnipotentia preste poporu — prin Rom'a catra Austri'a, pentru aceea, au si fost trecerea preotiloru, incapciati cu multe folóse, ba chiar cu distinctiuni, si intr'acel'a timp s'au intrebuintiutu tóte modurile de seducere, asupra caror'a se plangea biserica resaritená din Rusi'a. Cea mai mare parte a poporului romanescu s'a improtivotu cu cea mai mare staruintia de a primi, desi numai formal'a uniune cu biserica Romei — cá acestu poporu cá pretutideni tiene fórté vertosu la vechitate — ba chiar in locuri, unde au trecut preotii lor, d. e. in Hateg, poporulu a remasu statornicu in vechi'a religiune, si din acést'a renitentia (?) a poporului roman s'a formatu Biserica romaniloru neuniti cam de vre-o 150 de ani in Transilvani'a cu propriulu lor cleru si Episcopu. Nemijlocitu dupa trecerea Episcopulu Teofilu II. (1697), preotii romaniloru neuniti n'au avutu Episcopu in Transilvani'a si asia fura nevoiti in privinti'a consacraei a recurge la Episcopii din Moldov'a si Romani'a, dara fiind legatur'a acést'a bisericeesca vehicululu multoru neplaceri politice, asia s'au subordinatu Romanii pentru consacraei episcopulu grecescu din Bud'a. Imperatulu Iosif alu II. inse a restauratu in a. 1874 érași Episcopatululu Romaniloru neuniti in Transilvani'a si diet'a tieréi din 1791 a regulat afacerile ei. De atunci Episcopulu Roma-

nilor neuniti se alege de catra unu sinodu constatatoriu din 41 Archidiaconi, (41 Protopopi, archi-propresviteri*) in presentia unu comisariu imperatescu, asia cá acestu sinodu presinta Imperatulu 3 persóne apte, dintre care celu mai multu recomandat de guvernulu se numesce de Episcopu. Elu are resedinti'a in Sibiu, si afara de salariulu seu anualu de 4000 fl. m. conv. si tacsele singeliei dela tóta preotimea transilvana. Elu este capul supremu al tuturor bisericeiloru din tér'a tienatóre de acestu ritu (rectius religiune) si e sufraganelu metropolitulu de Carlovetiu. Langa sine are unu Consistoriu propriu alesu, carele i-i dá mana de ajutoriu spre ingrigirea causeru preotiesci. Consistoriulu constá pre acelu timpu din 4 protopresviteri fara salariu, decát unulu, sub nume teologu, carele invetiá pre candidatii de preotie in restimpu de 6 luni dogmatic'a si morala, avea 400 fl. si altulu cá directoru alu tuturoru scóleloru diu diecesa 300 fl. si unu parochu din apropiere pana (mi-se pare) prin a. 1830, cand venindu episcopulu Vas. Mog'a in posesiunea unu fenatiu in campulu Turdei numit Lobodasiu, arend'a acestu'a o imparti pe anu membriloru consistoriali, la carea si eu fui partasiu in anulu 1856—1858 cate 80—90 fl. Pentru asiediaminte spre scopulu cultivarei clerulu tineru pana acum s'a facutu fórté putieniu si tot asia si pentru invetiamentulu poporulu afara de Brasiovu, unde protopresviterulu Ioanu Popasu, carele tienendu pasi cu timpulu presentu si-a castigatu mari merite pe cararea instructiunei natiunei si religiunei sale (a conreligionariloru sei) si preste tot póte fi numitu o marea rara a natiunei neunite. Deci fiindu datorinti'a fie-carui Episcopu de a ingrigi pentru invetiamentulu si mai bun'a cultivare a clerulu seu, si reposatulu Episcopu in restimpu de 35 ani, nu prea a avutu ocaziune se lucre conform cerintieloru timpului, ba si in completarea parochieloru n'a fostu sfatuitu totdeun'a bine, deci urmatoriulu seu, in privinti'a acést'a, va avea multu de reparatu, cáci numai prin o preotime mai bine instruita se póte ajutá acestu poporu parasitu, dar fórté capabilu, la o stare mai buna politica si bisericeesca. Mai departe in acestu articlu se recomanda alegerea unu Episcopu in loculu decedatulu Vasile Mog'a, care prin influinti'a s'a spirituala si morala se fia in stare a lucrá cu succes pentru cultivarea clerulu in luminarea coreligionariloru sei. N. L. din Sas-Sebesiu. dupa „Foi'a diesesana.“

*) Se vede cá scriitorulu n'a avutu cunoscintie despre asiediamintele bisericeice nóstre, cá in biserica nóstra resaritená ortodoxa, afara de ordinile inferióre pana la presviteru nu sunt decani, ci numai Protopresviteri. (Nota traductorului.)

Concurse.

Conform ordinatiunei Prea Onoratulu Consistoriu gr. or. aradanu, dto 3/15. Martie a. c. Nr. 1105., pentru deplinirea capelaniei sistemisate langa veteranulu parochu Avram Ursutiu din Siepreusiu, protopresviteratu B.-Ineului se escrie concursu pe langa jumetate din intregulu beneficiu alu parochiei sale, constatatoriu din pamentu, biru, stole, si alte accidentie estimate la olalta, in suma de 614 fl. 57 cr.

Recurentii vor avé a dovedi, cualificatiune pentru parochii de clas'a a 2-a, ér recurselu, adresate comitetulu parochialu vor fi a-se trimite subscrisulu protopresviteru in B.-Jenó pana la 23. Aprile a. c. diu'a alegerei va fi Marti in 26. Aprile a. c. st. v.

Siepreusiu, 28. Martie 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOANU CORNEA, m. p. protop.

—□—